

Uep! un localitzador deslocalitzat, o de la dificultat d'encunyar terminologia de la informàtica i les seves circumval·lacions

Lluís de Yzaguirre i Maura

Laboratori de Tecnologies Lingüístiques

IULA -UPF

Lluís.deYzaguirre@upf.edu

Presentació

La terminologia de la informàtica representa un repte especialment difícil per molts motius (internacionalització, intrusió d'estratègies comercials, celeritat). 10 anys equivalen a un segle de lingüística o tres segles de terminologia química. Això tant per decidir si un terme ha penetrat o ha fracassat com per avaluar si cal revisar-ne la definició o les circumstàncies d'ús.

Índex

el neologisme *cacologisme*

la creativitat del sufix *-ware*

disfuncions d'alguna solució (*software*)

el *localitzador* deslocalitzat

el *lloc* de la plaça Web

la traducció mecànica de *machine translation*

cacologisme

En aquesta comunicació introduïm el neologisme *cacologisme* per referir-nos a les unitats neològiques que no aconsegueixen implantar-se, bé per estar mal formades, bé pel rebuig dels professionals destinataris, independentment de les causes (o la manca de causes objectives) d'aquest rebuig.

cacologisme

Proposem que el criteri per determinar que un terme és un *cacologisme* sigui la constatació que, passats X anys de la seva proposta, el terme no solament no aconsegueixi bandejar el manlleu sinó que el manlleu creixi en ús més que no pas el terme; on X hauria de dependre de la celeritat neològica de l'anglès i, en el cas de la informàtica, podria ser igual a cinc anys.

Creativitat

Una de les dificultats de la terminologia de la informàtica és la creativitat accelerada en cicles cronològics molt curts, com exemplifiquen el sufix *-ware* i la sintagmació amb “*web*”.

Creativitat

barneyware, bloatware, bloodware, brochureware, careware, courseware, crippleware, demoware, fatware, firmware, freeware, groupware, hardware, hijackware, liveware, **malware**, meatware, middleware, payware, pimpware, poachware, postcardware, shareware, shelfware, shovelware, software, **spyware**, vaporware o vapourware, wetware
<http://homaiooneslami.tripod.com/15.htm>

Contrastarem els dos termes destacats amb "web service".

<http://terminotica.upf.es/misc/malware.htm>

<http://terminotica.upf.es/misc/spyware.htm>

<http://terminotica.upf.es/misc/webservice.htm>

Alguns termes pendents de resolució

Comparteixen ser fruit de la creativitat de l'anglès de la informàtica.

Divergeixen en què tenim mecanisme per a un cas (prefix ciber → ciberservei) i no en tenim per al sufix -ware (mancança que s'ha volgut resoldre amb el pitafi de sintagmar abusivament el cacologisme *programari*)

software/hardware

Els cacologismes proposats per substituir aquests manlleus no han arrelat després de 13 anys (que, com hem dit, són més que un segle en lingüística o tres en química). A més, en els darrers 25 anys el concepte de *software* s'ha anat restringint.

software/hardware

El seguimiento de la implantación de términos vía Internet: estrategias de cálculo y control
Lluís de Yzaguirre, Carles Tebé, Araceli Alonso,
Rosanna Folguerà

Como recogen la mayoría de metodologías de trabajo terminológico, si una propuesta no tiene éxito, al cabo de un tiempo debe ser revisada, puesto que si es rechazada por sus usuarios potenciales sólo contribuirá a fijar, por exclusión, el término inglés al que pretendía sustituir.

software/hardware

Préstamos del inglés en la jerga económica: ¿Es posible evitar el sobreendeudamiento lingüístico?

Adriana Russo (División de Español, Departamento de Tecnología y Servicios Generales, Fondo Monetario Internacional, Washington, Estados Unidos)

Ante cada neologismo en inglés es preciso proponer una equivalencia. Si la equivalencia propuesta no logra afincarse en el idioma corresponde reconsiderarla, para evitar que el rechazo al neologismo propuesto contribuya a fijar la denominación en inglés.

software/hardware

De Yzaguirre, Ll. (1995) "Maquinar-hi o programar-hi", a Estudis de lingüística i filologia oferts a Antoni M. Badia i Margarit, III, pàg. 341-366, Departament de Filologia Catalana (UB)-Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona.

WOOLDRIDGE, R. (1998) «Expressing the Cybermedium in English and French». En: *Text Technology*, 8.1.

<http://www.chass.utoronto.ca/epc/chwp/wulfric5/>

On-line glossaries, even analytical ones such as that of the Office de la langue française, are not necessarily the best place to find a discussion of the issues involved in creating new terms. On the subject of *-ware* words, one of the best sites is that of a discussion paper by Lluís de Yzaguirre (Institut de Lingüística Aplicada, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona), entitled "Maquinar-hi o programar-hi", written in the context...

http://www.iula.upf.es/altres/cibres/s_h/sh_frames.htm

software/hardware

Aquest treball plantejava explícitament o implícita un seguit de motius per entendre per què tres anys després d'haver estat proposats calia començar a cercar noves propostes que substituïssin els cacologismes *programari* i *maquinari*. En síntesi eren:

- els seus significats no són equivalents de les nocions originals angleses ni de les acceptades internacionalment
- no estan ben formats
- no resolen la creativitat del sufix -ware
- no s'adiuen amb les llengües del nostre entorn

software/hardware

ALONSO, A.; DE YZAGUIRRE, L.; FOLGUERÀ, R. ,
TEBÉ, C. (2002) "La mesura de la implantació terminològica:
dades, variables i resultats". Actes de la I Jornada sobre
Terminologia i Serveis Lingüístics. Barcelona, 18 de maig de
2001, ps. 123-136. Barcelona: Institut Universitari de
Lingüística Aplicada, Universitat Pompeu Fabra. ISBN: 84-
477-0831-4.

<http://terminotica.upf.es/clar2b/pp.htn>

software/hardware

I Jornada de Terminologia i Serveis Lingüístics

Barcelona, 18 de maig del 2001

4. Anàlisi (I)

Software/Programari

- Des de l'any 1996 fins l'any 1998 clara tendència a utilitzar *software*. A partir de 1998 augmenta la utilització de *programari*, però l'ús de *software* encara augmenta més. (Augment de pàgines web en català).
- Les pàgines on apareix *programari* pertanyen, majoritàriament, a l'administració o a universitats catalanes, mentre que el manlleu es troba més divulgat socialment.

INSTITUT UNIVERSITARI DE LINGÜÍSTICA APLICADA

GRUP I ULATERM

software/hardware

I Jornada de Terminologia i Serveis Lingüístics

Barcelona, 18 de maig del 2001

4. Síntesi de resultats (I)

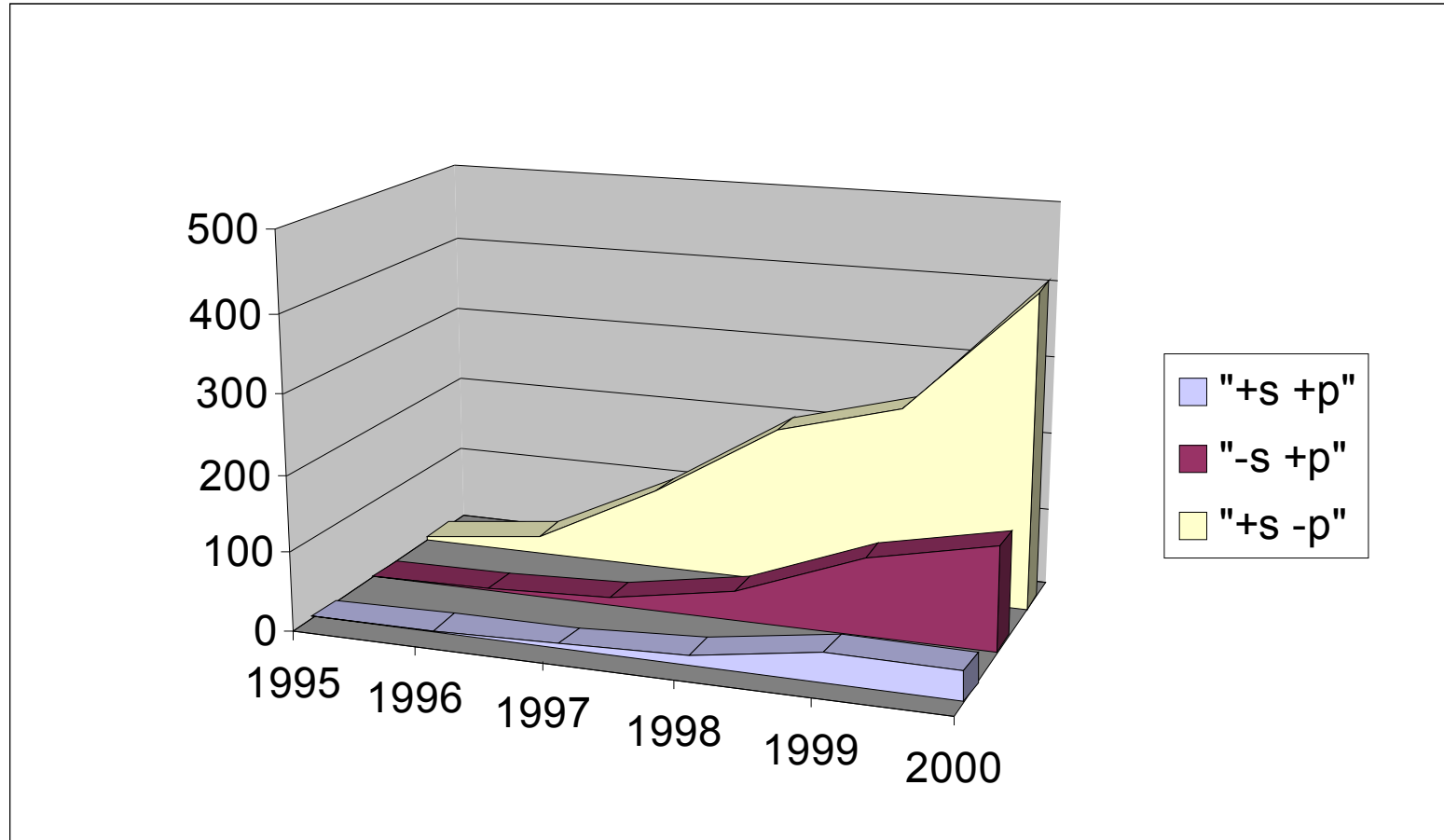
- La tendència majoritària en tots els casos és la utilització del manlleu enfront de la utilització del neologisme.
- *Software i hardware* han reafirmat el seu ús front als neologismes de forma *programari i maquinari*.

software/hardware

De Yzaguirre, Ll.; Tebé, C.; Alonso, A. i R. Folguerà: "El seguimiento de la implantación de términos vía Internet: estrategias de cálculo y control", en Correia, Margarita, "Terminologia e Indústrias da Língua", Lisboa, 2001, pàgs. 323-336, ISBN 972-9051-48-8

http://terminotica.upf.es/membres/DE_YZA/PUBLI/CLAR.HTM

software/hardware

software/hardware

Com a resum dels dos treballs precedents, cal dir que varen deixar constància del rebuig dels cacologismes proposats per substituir *software* i *hardware* entre els professionals.

software/hardware

Recentment, hem estudiat quantitativament i qualitativa les ocurrencies dels manlleus i dels cacologismes a l'AVUI entre juny del 2000 i desembre del 2004 (inclosos).

Quantitativament, predominen àmpliament els manlleus:

<http://rc46.upf.es/AVUI/marcHSMP.htm>

software/hardware

Nombre de documents per any

any	2000	2001	2002	2003	2004	Total
software	21	22	39	58	121	294
hardware	7	9	6	4	11	37
programar-hi	5	22	14	14	23	78
maquinar-hi	0	2	1	1	3	7
Total	33	55	60	77	158	383

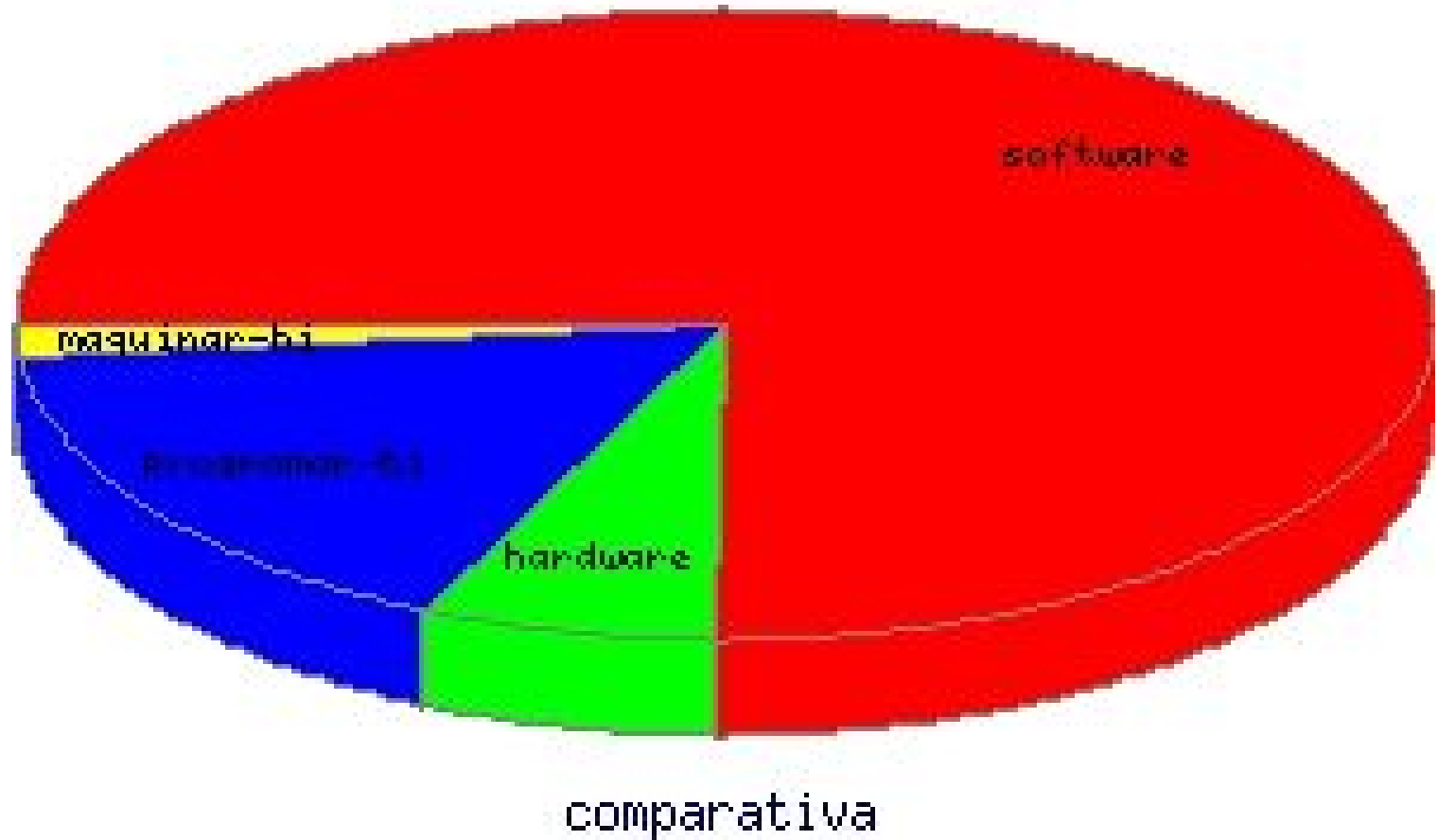
software/hardware

Nombre de casos per any

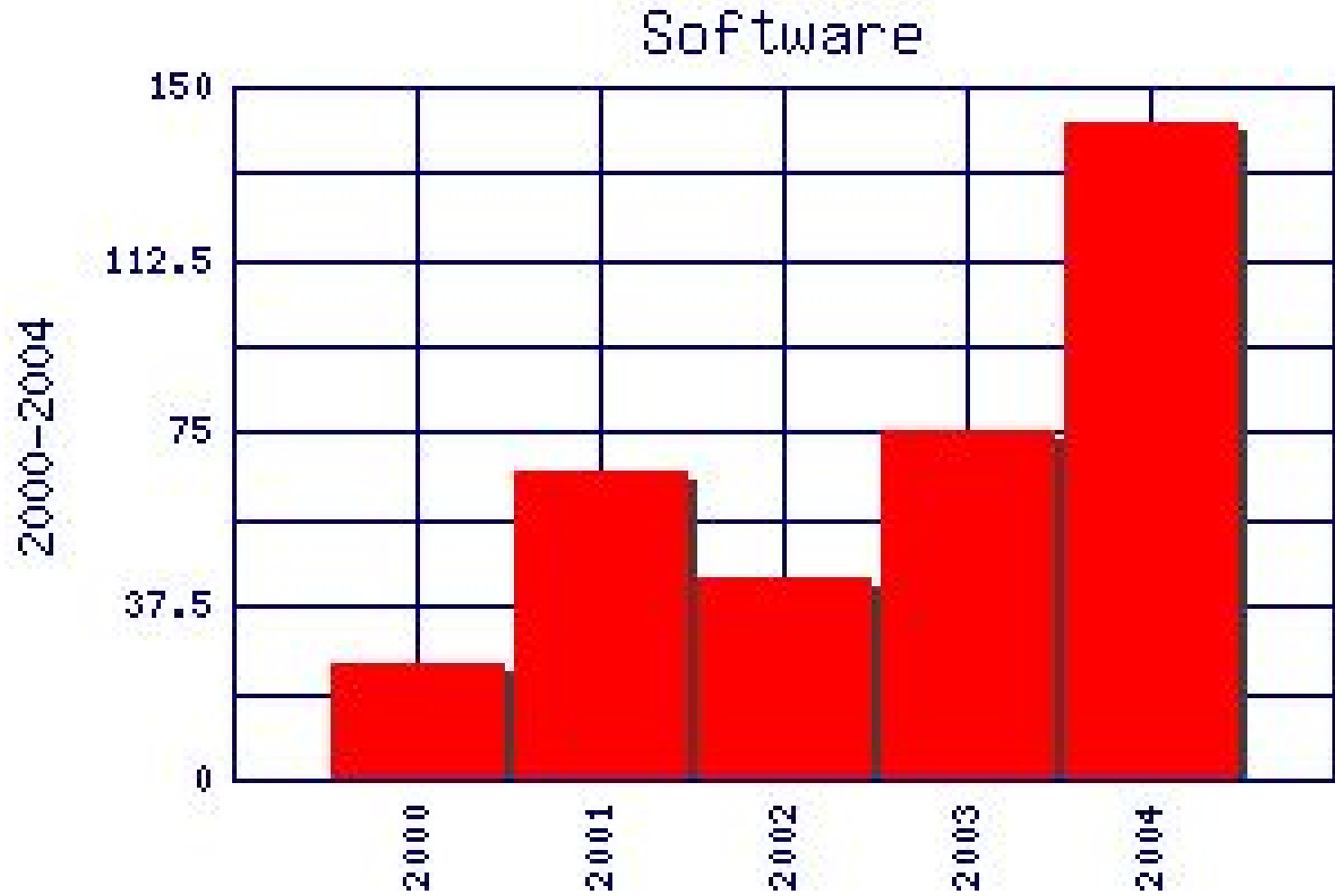
any	2000	2001	2002	2003	2004	Total
software	25	67	44	75	142	353
hardware	7	10	7	4	13	41
programar-hi	5	25	19	28	31	108
maquinar-hi	0	2	1	1	3	7
Total	37	104	71	108	189	509

software/hardware

Any 2004

software/hardware

software/hardware

ús fora de l'àmbit tècnic: anàlisi
qualitativa que mostra que els manlleus
s'usen àmpliament entre els
especialistes, però a més han transcendit
a un ús en la llengua general, fins i tot
amb funcions metafòriques:

software/hardware

Pesseta mediàtica
Joan Tharrats

Els menors de 133 anys que habitem en aquest país tenim inserida la pesseta en el nostre `software` cerebral. No se'n va ni amb lleixiu. De sempre hem calculat l'IPC, les rebaixes, els milions de Gescartera, els sous congelats o el canvi que no ens tornen els telèfons públics de Telefònica, amb la pesseta.

</2002/mar/04/atv0204.htr>

software/hardware

BALANÇA. El vostre ordinador més personal té un **software** fora de sèrie i per ell es passegen les vostres millors idees com per casa seva, que és on són. Però si el vostre **hardware** treu fum, val més que deixeu descansar una mica tots els vostres programes. Pareu de cop i procureu ventilar-vos de nou.

ASTROLOGIA

</2000/jul/20/hoho20.html>

software/hardware

Científics d'Israel dissenyen el primer ordinador d'ADN

Els experts apunten aplicacions en medicina a llarg termini

Redacció LONDRES

...

Segons va informar l'equip de científics que encapçala el professor Ehud Saphiro, el computador biològic està fet de filaments d'ADN barrejats amb enzims en un tub d'assaig. Així doncs, tots els components són biomolècules que entren en contacte en un tub d'assaig mitjançant un líquid. La informació ([software](#)) està representada per parells de molècules d'ADN, mentre que dos tipus d'enzims actuen com a [hardware](#), amb capacitat per llegir, copiar i manipular el codi.

[/2001/nov/24/z30124.htm](#)

software/hardware

Fòrum 2004: hardware o software?

Oriol Illa

...

Des d'aquella primera visualització i sobretot en els darrers tres anys han estat freqüents les demandes de la societat civil organitzada de crear espais reals de participació. Entitats i col·lectius diversos han reclamat, doncs, el que podem anomenar el **software** del Fòrum. Paral·lelament a aquesta demanda social, existeix el suport físic de la celebració: les infraestructures i la modificació urbanística que afectarà el front litoral pròxim al riu Besòs, que permetrà recuperar aquesta zona força oblidada i convertir-la, segons el consistori barceloní, en un motor econòmic de la ciutat. És el que podríem batejar com el **hardware**, la part dura del Fòrum.

</2002/ago/08/c20208.htm>

software/hardware

Calaf diu que les TV gasten "molt en tecnologia i poc en personal"

Llorenç Tarrés

BARCELONA

La corresponsal de TVE Rosa Maria Calaf va denunciar ahir que "les televisions inverteixen molt en el **hardware** -les noves tecnologies- i poc en el **software** -els periodistes-".

</2004/mai/20/480220.htm>

software/hardware

Suplement Estiu

PCs

`Hardware` o `software`? Ja sabem diferenciar aquesta dualitat tal com fèiem fa anys amb la de VHS o Betamax? (amb tots els respectes per l'oblidat sistema 2000, evidentment). Ben segur que sí. Diguem que el `software` seria tot allò que es podria veure tan sols al vídeo i el `hardware` qualsevol de les cintes on la pel·lícula viatjava del videoclub al menjador. Continent i contingut, tot un clàssic. En arribar a casa amb un ordinador nou sota el braç, estem portant `hardware`? I tant. Llavors, com allò de "què és Matrix?", diem "i què és `software`". Doncs igual que Matrix, el contingut.
Rafa Catalán

</2004/ago/20/u20320.htm>

software/hardware

Pot semblar que es tracta d'una pura controversia lingüística. Però sovint aquestes qüestions tenen implicacions legals, com en el cas del terme "incident" a la pòlissa dels propietaris de les torres bessones. En el nostre cas, cal analitzar el camp semàntic de *software*.

software/hardware

A les Jornades de lingüística forense del 2003 es va presentar el cas d'un peritatge judicial que haurà d'establir si l'11-S hi va haver un incident (3500 milions de dòlars d'indemnització) o dos incidents (7000 M\$), segons com s'interpreti la noció d'incident.

software/hardware

Si mai tenim a ca nostra necessitat que un peritatge judicial estableixi a què està obligada una companyia asseguradora, dependrà granment de si s'ha emprat el manlleu *software* o el cacologisme *programari*.

Software

lato sensu

- continguts digitals
 - imatges i so
 - documents
 - plantilles
- *skins*
- correu electrònic
- agenda i "agregats"
- instal·lació
- configuració
- preferits (*bookmarks*)
- imatge (*ghost*)
- ensinistrament (*ViaVoice*)

stricto sensu

- programes
- aplicacions
- paquets integrats
- *programaris*
- virus
- mòduls (*plugins*)
- macros
- applets
- servlets
- cgis

software/hardware

Com es veurà en les definicions següents, ordenades en cronologia inversa, amb els anys ha anat guanyant el sentit estricte.

N'hem inclòs d'altres a:

<http://terminotica.upf.es/misc/software.htm>

software/hardware

programari avui mateix (*software* s'hi remet)

GDLC en línia

m INFORM Conjunt sistemàtic de programes informàtics amb la documentació corresponent.

neoloteca:

Conjunt sistemàtic dels programes d'exploració i dels programes que serveixen per a aplicacions informàtiques determinades.

software/hardware avui

Cambridge Advanced Learner

Definition

software

noun [U]

the instructions which control what a computer does;
computer programs:

He's written a piece of software which calculates your
tax returns for you.

software/hardware avui

Merriam-Webster Online

Main Entry: soft·ware

Pronunciation: 'soft-"war, -"wer

Function: noun

: something used or associated with and usually contrasted with hardware: as a : the entire set of programs, procedures, and related documentation associated with a system and especially a computer system; specifically : computer programs b : materials for use with audiovisual equipment

software/hardware avui

Britannica.com

software

Instructions that tell a computer what to do.

Software is the entire set of programs, procedures, and routines associated with the operation of a computer system, including the operating system. The term differentiates these features from hardware, the physical components of a computer system. Two main types of software are system software, which controls a computer's internal functioning, and application software, which directs the computer to execute commands that solve practical problems. A third category is network software, which coordinates communication between computers linked in a network. Software is written by programmers in any number of programming languages. This information, the source code, must then be translated by means of a compiler into machine language, which the computer can understand and act on.

software/hardware

Diccionari de la llengua catalana,
FEC, Barcelona, segona edició, **1983**

* [15] software* [angl] m inform
Art de servir-se d'un ordinador, en
contraposició a hardware.

software/hardware

Fora de l'àmbit terminològic, que el cacologisme *programari* tingui un sentit més restringit que el manlleu *software* pot tenir implicacions judicials semblants a les de l'exemple de "incident". Una pòlissa que asseguri "programari" assegura molt menys que una altra que asseguri *software*.

equivalència i traducció

Sempre que hàgim de traduir un text especialitzat (patent, contracte, sentència, pòlissa...) hem d'utilitzar termes equivalents, és a dir que corresponguin a la mateixa noció exacta. En cas de dubte o si no hi ha un equivalent (amb idèntic contingut nocional), és prudent deixar el mot original entre cometes o en cursiva.

equivalència i traducció

La bona praxi a l'hora de redactar una pòlissa d'assegurança, contracte o document legal és usar els termes que cobreixin més i, en cas de dubte, arribar si cal a la redundància:

equivalència i traducció

<http://www.myownbusiness.org/espanol/s5/>

Seguro contra daños a bienes materiales de la empresa

Este tipo de seguro debe incluir una cobertura amplia destinada a protegerlo frente a una diversidad de riesgos. Su póliza de seguros debe incluir:

- * Edificios. Se requerirá cobertura si usted es propietario del edificio donde se encuentra su negocio. En caso de ser arrendatario del inmueble, su arrendador puede otorgarle esta cobertura.

- * Los bienes materiales de la empresa incluyen sus mesas, escritorios, sillas y equipamiento. Asimismo, usted deseará incluir las mejoras que realice en el inmueble arrendado. Un ejemplo de lo anterior sería una división de ambientes que construya al interior del inmueble, un área de exposición o un mesón hecho a medida que instale en el área de recepción de clientes.

- * Pérdida de ingresos.
- * Terremotos.
- * Inundaciones (opcional).

Recuerde que una póliza de todo riesgo puede cubrir todos sus equipos, entre los que se contempla el hardware y software computacional, además de sus registros de valor. Una póliza debidamente redactada incluirá la pérdida de ingresos que pudiera resultar de interrupciones, al igual que de otros riesgos que podrían interrumpir sus operaciones en forma temporal.

equivalència i traducció

<http://www.myownbusiness.org/espanol/s5/>

Seguro contra daños a bienes materiales de la empresa

...

Recuerde que una póliza de todo riesgo puede cubrir todos sus equipos, entre los que se contempla el hardware y **software computacional**, además de sus **registros de valor**. Una póliza debidamente redactada incluirá la pérdida de ingresos que pudiera resultar de interrupciones, al igual que de otros riesgos que podrían interrumpir sus operaciones en forma temporal.

equivalència i traducció

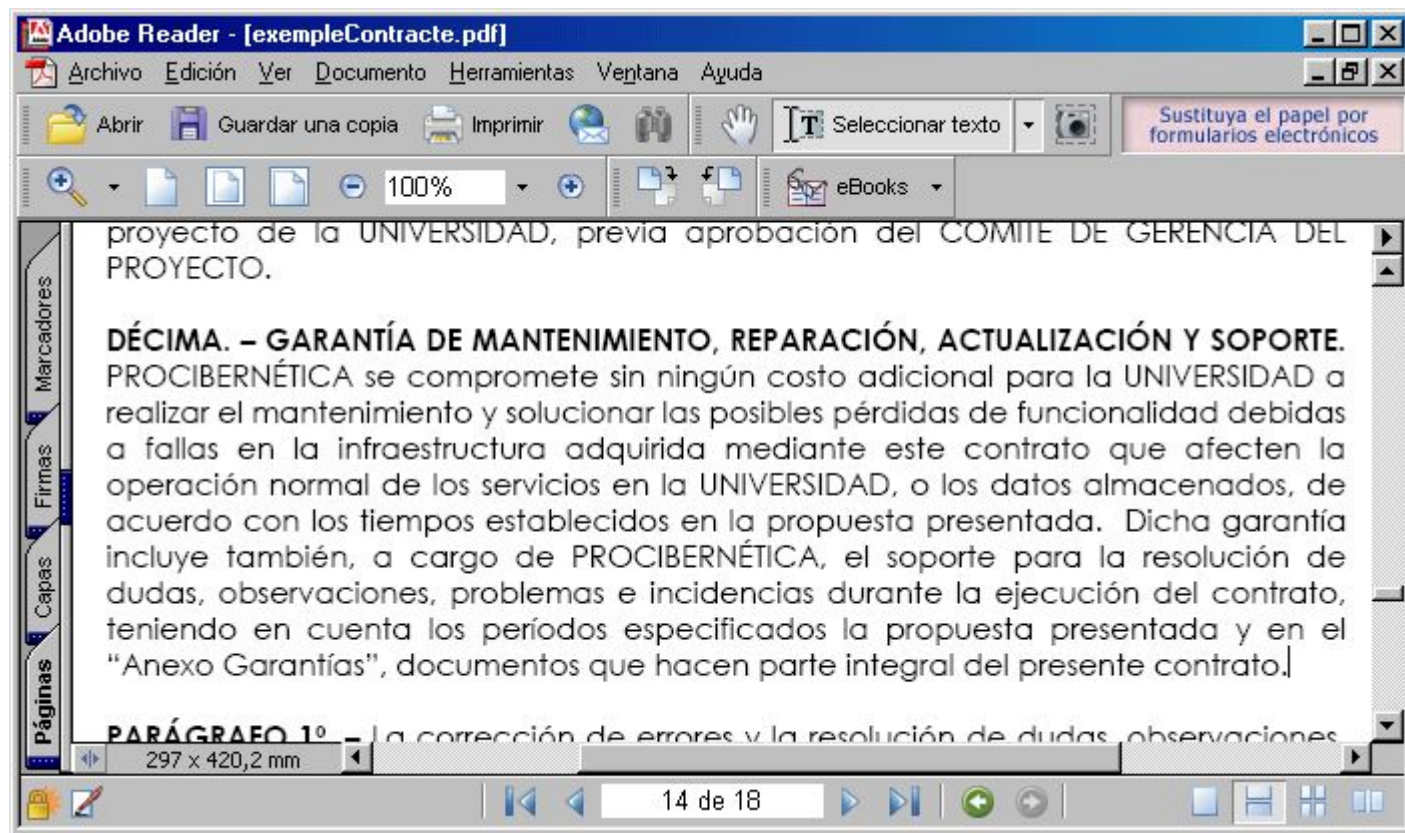
Destaquem que un professional de les assegurances prefereix caure en redundància (**software computacional**) que córrer el perill de reinterpretabilitat. També destaquem que recull una referència (avui millorable) a les dades (**registros de valor**) o *software* en sentit ampli.

equivalència i traducció

Sponsor is not responsible for lost, late, illegible, incomplete, damaged, or misdirected entries or mail. Sponsor assumes no responsibility for entries not received or partially received due to **computer system hardware, software or program malfunctions**, telephone line failures or for other errors, failures, or delays in computer transmissions, telephone transmissions or network connections that are human or technical in nature regardless of cause. Sponsor reserves the right, in its sole discretion, to cancel or suspend the on-line portion of this contest should a **virus, bugs or other causes** beyond sponsor's control corrupt the administration, security or proper play of the contest.

<http://www.louisianaoysters.org/espanol/promotions.php>

equivalència i traducció

http://www.unal.edu.co/dnic/documentos/procibernetica_contrato_022_final.pdf

equivalència i traducció

Implicacions legals

- *software* és hiperònim del cacologisme *programari*
- en cas de problemes amb una pòlissa, l'asseguradora mira de retallar (exemple d'*incident* a les Torres bessones)
- caldria cobrir el *lato sensu* (ergo, afegir explícitament "*software* i els costos de restaurar tots els continguts digitals")

equivalència i traducció

El sentit restrictiu que té el cacologisme *programari* (motivats per la necessitat de justificar el sufix col·lectiu -ari) provoca que el manlleu *software* segueix essent necessari com a hiperònim de totes les menes de programes, inclosos els *programaris*.

La manca d'alternatives està consolidant *software* fins i tot en la llengua comuna.

La (des)localització

Tant en el camp de la literatura com, més modernament, en el de les lletres de cançons o els productes audiovisuals, els professionals saben que una bona traducció no es limita al lèxic o a la sintaxi, sinó que inclou qüestions pragmàtiques, culturals i de *Weltanschauung*.

La (des)localització

En canvi, el món de la informàtica, en descobrir que hi ha multilingüisme, que hi ha vida després de l'anglès, se sorprèn en veure que una traducció mecànica mot a mot no serveix i descobreix la sopa d'all encunyant el terme de “locali(s|z)ation”

La (des)localització

Aquest anglicisme entra en col·lisió
amb

- localitzador d'avió
- localització de software (software finder)
- localització cinematogràfica
- (des)localització d'empreses

La (des)localització

Aquest apartat ha generat tant de material, que no és factible presentar-lo ací.

Continuarà el 20 d'octubre a la jornada [Acaterm](#) a la UAB.

site \neq lloc

Ens proposen per al català calcar l'error castellà de traduir "site" per "sitio" dient-ne "lloc", que necessita la crossa de l'irresolt "web". V.g. Trobaràs tota la informació sobre l'IEC al seu lloc. Compareu a Google "[site](#)" tot sol.

site ≠ lloc

Fabra Conversa 133

Res no palesa tant la supeditació d'una llengua a una altra com el fet de trobar-se en aquella àdhuc les grafies i les pronúncies equivocades d'aquesta (mòvil amb v; héroè, esdrúixol). Que el català digui olfat, apoplètic, en lloc de olfacte, apoplèctic, o paradògic, apoplègia, en lloc de paradòxic, apoplexia, o trapecí, cèfir, en lloc de trapezi, zèfir, tot això revela certament la supeditació del català al castellà, a aquell, però, qui coneix la història del català i sap que aquest, en els manlleus al llatí i al grec, no canvia mai el grup ct en t, ni la x en g, ni la z en c o en ç. Però, ¿hi ha cap prova més evident d'aquella supeditació que el fet de trobar en català totes les grafies equivocades o les accentuacions errònies del castellà? Aquesta llengua presenta un nombre considerable de mots d'origen erudit amb l'accent desplaçat: héroè, óvalo, imbecil, vértigo, médula, atmósfera, polígon, cíclope, Proserpina (en alguns dels quals l'Acadèmia espanyola tracta ara ja de restablir l'accentuació correcta). Tots aquests mots presenten en català la pronunciació castellana, i segurament no hi corregirem l'accentuació equivocada sinó a mesura que el castellà corregeixi la dels mots castellans corresponents. Quan els castellans deien telégrama, quilógramo, nosaltres dèiem telègrama, quilògram; però mentre els castellans diran médula, atmósfera, imbécil, no és pas fàcil que nosaltres accentuem correctament aquests mots dient medul·la, atmosfera, imbecil.

site \neq lloc

Res no palesa tant la supeditació d'una llengua a una altra com el fet de trobar-se en aquella àdhuc les grafies i les pronúncies equivocades d'aquesta

site ≠ lloc

A location where human activities once took place and left some form of material evidence. A location which has yielded artifacts and either is, has, or will undergo excavation or is being conserved for the future. Known sites should not be disturbed by amateurs or surface hunted. Sites can be registered and can have a site number or code associated with them.

members.aol.com/artgumbus/glossary.html

jaciment

site \neq lloc

* A collection of interconnected web pages from one company, organization, etc.

www.cml.lib.oh.us/inet/glossary.cfm

site \neq lloc

Lloc web seria una bona traducció de "web place", que potser algun dia apareixerà com a terme. Però com a catalanització de "sitio web" només demostra un cop més la nostra prostració davant del castellà i reforça el manlleu web.

site ≠ lloc

jaciment

[formació culta analògica sobre la base del ll. jacere 'jeure']

m 1 1 GEOL Acumulació natural de substàncies minerals que hi ha a l'interior de la Terra o a la superfície.

2 p ext ARQUEOL PALEONT Acumulació o concentració de restes prehistòriques, arqueològiques o fòssils.

2 Lloc on hi ha un jaciment.

site ≠ lloc

Generalment s'ha de circumscriure amb web: lloc web.

Una alternativa seriosa restringir per prefixació:
hiperlloc (pel caràcter hipertextual del contingut) o
ciberlloc (pel seu caràcter internàutic).

Una de trencadora pot ser el joc fonètic amb "seti".

Es podria provar el neologisme semàntic "nus" (o les
variants cibernús o hipernús).

Altres idees poden ser "seu internàutica" o, quasi
sempre ben contextualitzat, "servidor".

site ≠ lloc

seti

[s. XIII; d'origen incert, probablement del ll. situs, -us, íd., amb influx del verb sitiar, possible alteració del ll. situare 'situar', amb canvi de terminació]

m 1 1 Lloc on seu, on està, que ocupa, algú o alguna cosa.

2 Lloc on pot col·locar-se, o lloc destinat a col·locar-hi, algú o alguna cosa.

2 1 deixar (algú) al seti Matar-lo sobtadament.

2 quedar al seti Morir sobtadament.

site \neq lloc

Sigui quina sigui la solució adoptada, no n'hi ha prou que funcioni en català. Cal assegurar-se que funcioni com a equivalent en les traduccions de tota mena de text d'especialitat, cosa que implica recórrer a corpus especialitzats.

MT vs AT

El cas del terme "traducció automàtica" mostra com una solució que no és dolenta en un moment determinat pot deteriorar-se per vicissituds del desenvolupament de l'especialitat en qüestió. Traducció automàtica era una mala traducció de "machine translation", però podia funcionar i agradava més que "traducció-màquina".

MT vs AT

"Traducció mecànica" hauria estat preferible per no donar falses expectatives (vegeu la "**Maschinelle Übersetzung**" en alemany o l'Institut für Maschinelle Sprachverarbeitung - **Universität Stuttgart**), però s'entén que a certs informàtics els deuria semblar més estimulants dir que treballaven en "traducció automàtica".

MT vs AT

La cosa es complica quan hom sent la necessitat d'un nou objectiu: la FAHQMT o FAHQT, traducció d'alta qualitat totalment automàtica, la qual es comença a denominar simplificadament com "automatic translation" (AT); bé, en anglès no hi ha problema, car $AT \neq MT$. Però en català resulta que la solució que abans podia passar ara és dolenta.

MT vs AT

El resultat és que l'evolució fulminant del món de la informàtica ens crea la necessitat d'alliberar el terme TA introduint "traducció mecànica" com a equivalent de "machine translation" (la que no és ni d'alta qualitat ni 100% automàtica, és a dir, que necessita preedició o/i postedició).

MT vs AT

Given this conviction, Bar-Hillel was highly critical of any MT group that declared (or implied) FAHQT its long-term aim. He attributed such aspirations to the early initial successes in MT. In the first few years there had been "a considerable amount of progress" in solving many linguistic and computational problems. Translations had been produced that, crude as they were, could be understood by expert readers in the subject domain. This progress had convinced many that "a working system [was] just around the corner." However, most groups had realised that the problems solved were "just the simplest ones" and that "the 'few' remaining problems were the harder ones – very hard indeed."

MT vs AT

The past fifty years' research and development in MT has brought people to the realization that the attainable goal of MT lies not in FAHQT (Fully Automatic High Quality Translation), but in MATPUT (Maximum Assistance in Text Processing, Understanding and Translating) (see Rosenhouse, 1997: 163). MAHT (Machine-Aided Human Translation) and HAMT (Human-Aided Machine Translation) are seriously advocated nowadays, the goal no longer being to produce **automatic translations**, but rather to build tools for supporting human translators. Since human translators have become the anticipated major end-user of MT tools, the design of MT tools must be tuned to their practical needs. Professional translation practitioners' demands and translation work methods will become a major concern of MT developers.

MT vs AT

Independentment de com se solucioni el binomi MT vs AT, ens aporta un exemple de l'efimeritat de les solucions en terminologia informàtica. Cal monitoritzar l'evolució de les tecnologies, les tècniques, els dispositius, els aparells, els estàndards... per detectar quan una nova necessitat denominativa fa obsoleta o posa en crisi una solució precedent.

MT vs AT

En especial, quan es tracta (com en el cas del cacologisme *programari*) de propostes que han estat rebutjades àmpliament pels col·lectius destinataris.

Conclusions

- cal comprovar la validesa de cada proposta de terme com a equivalent (noció+contextos d'ús)
- cal fer seguiment de la seva implantació
- cal evitar la consolidació del manlleu quan els usuaris rebutgen el neologisme
- cal monitoritzar la persistència de les nocions en els dominis que canvien vertiginosament

Previsions

El Termcat i l'IULA estan en converses per cooperar en el disseny d'una aplicació per al seguiment (a través de l'Internet) de la implantació dels neologismes.

Aquesta aplicació dotarà el Termcat de la capacitat de revisar àgilment (quan calgui) alguna de les seves decisions. Això, lluny d'enterbolir la magnífica imatge que la institució té per mèrits propis entre els professionals de la mediació lingüística en tot el domini lingüístic (i no només en el seu àmbit territorial), li donarà el plus de valoració que rep tota "marca" quan s'associa a un bon control de qualitat de la seva producció.